

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 94/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen opiskelijoiden vuositulorajoista

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jussi Wihosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 94/2020 vp:

Aikooko hallitus nostaa opiskelijoiden vuositulorajoja ja

onko hallituksen mielestä kohtuullista, että kaikkein ahkerimpia opiskelijoita rangaistaan työnteosta ja

miten hallitus aikoo kehittää opiskelijoiden toimeentuloa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hallitusohjelman mukaisesti opintorahan huoltajakorotusta on korotettu 1.1.2020 lukien 25 eurolla ja opintoraha sidotaan indeksiin 1.8.2020, jolloin opintorahat nousevat noin 1 prosentin. Korotuksilla parannetaan opintotuen ostovoimaa ja riittävyttä. Lisäksi ulkomailla opiskelevien asumislisän määrä yhtenäistyi ja nousi 1.1.2020 lukien siten, että sen määrä on kaikilla 210 euroa kuukaudessa. Edellisellä hallituskaudella opiskelijoiden toimeentuloa parannettiin opintotuen lainaosuutta nostamalla ja siirtämällä pääosa opiskelijoista yleisen asumistuen piiriin. Samalla opiskelijoiden omat tulorajat sidottiin ansiotason kehityksen muutokseen siten, että niitä tarkistetaan joka toinen vuosi 1 päivästä tammikuuta yleisen ansiotasoindeksin muutoksen mukaisesti, mutta vain, jos tulorajat nousevat indeksimuutoksen johdosta. Tulorajoihin on tehty indeksiin perustuvat korotukset 2018 ja 2020 siten, että ne ovat nousseet vuoden 2017 tulorajoihin verrattuna noin viisi prosenttia. Lisäksi 1.1.2019 lukien opiskelijan tulokäsitemuuttui siten, että varovapaita apurahoja ei enää huomioida tulona opintotuessa. Tämä lieventää hieman apurahaa saavien tarveharkintaa.

Opiskelijoiden tulorajoihin tehtiin 30 prosentin tasokorotus vuoden 2008 alusta lukien. Sen jälkeen yleinen ansiotaso on noussut noin 25 prosenttia. Tarveharkinta on täten kiristynyt, koska tehdyt indeksitarkistukset tulorajoihin ovat huomioineet vain osan yleisestä tulotason noususta. Työtulot muodostavat osan opiskelijan toimeentulosta. Kun otetaan huomioon lainatakauksen nousu ja asumisen tuki sekä määrääjassa korkeakoulututkinnon suorittaneille myönnettävä lainahyvitys, on itsenäisesti asuvan täysi-ikäisen opiskelijan saama tuki nykyisin korkeampi kuin koskaan.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 94/2020 vp

Palkansaajien tutkimuslaitoksen selvityksessä (Opintotuen tulorajat, Raportteja 37/2019, Tuomas Kosonen, Sampo Järvinen) kartoitettiin vaihtoehtoja nykyisille tulorajoille. Selvityksen mukaan nykyisiä tulorajoja voitaisiin nostaa tuntuvasti, jolloin päästäisiin laajasti ottaen eroon haitallisista vaikutuksista kuten mahdollisten lisätulojen menetyksistä sekä takaisinperinnöistä. Selvitys ei kuitenkaan ottanut kantaa esimerkiksi siihen, kuinka tulorajojen nosto vaikuttaisi opiskeluun. Koska opintotuen tarkoitus on ensisijaisesti edistää päätoimista opiskelua, tulisi mahdollisen korotuksen olla maltillinen. Tulorajojen korottaminen lieventäisi tarveharkintaa erityisesti nykyisen tulojakauman yläpäässä lisäten samalla opintotukimenoja. Tulorajojen korottamista voidaan täten harkita vain, jos valtion taloudellinen tilanne sen mahdollistaa.

Helsingissä 11.3.2020

Tiede- ja kulttuuriministeri Hanna Kosonen